The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזערע טעלעפאָן נומערן זענען 6830 / 6831 מריניטי

אונזער אפיס איז אין 542 דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7402 | Friday, September 12th, 1930 | יום ו׳, י״ט אלול, פרשה תבוא, תר״צ | טאראנטא, פרייטאג דער 12־טער סעפטעמבער, 1930 | PRICE THREE CENTS

N.Y. Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N.Y.

פוילישער דיקטאטאר פילסודסקי פארשפארט אין תפיסה סאציאלים־טישע און פויערים פירער

„אייזערנער קנאפעל״ פון פילסודסקי׳ן ווערט ברוטאלער ערב די לאנד־וואהלען. — אלע ארעסטירטע זענען געווען. דעפוטאטען און האבען זיך געגרייט צו די וואהלען פון 16־טען נאוועמבער.

„ארונטער מיט פילסודסקי׳ן״ שרייט מען

וואַרשע, סעפט. 11.

פופצעהן געוועזענע סיים דעפוטאטען און פיהרער פון דער אפאזיציע, זענען ארעסטירט געווארען פון דעם אינערן מיניסטער סילאדקאווסקי, אויף א פארדרונג וואס איז ארויסגעגעבען געווארען פון דעם זעלבסט־געקרוינטען פוילישען דיקטאטאר יאזעף פילסודסקי. פון די פופצעהן ארעסטירטע זענען 9 אפארהאלטען געווארען אין וואַרשע און די איבריגע זענען איינגעשפארט געווארען אין זייערע היימען אין די פראווינצישטערט.

דער ארעסט אויף די פופצעהן געוועזענע דעפוטאטען און פיהרער פון דער רעגירונגס־אפאזיציע ווערט באטראכט אלס בלויז אן אנשרעקונגס־אקט מצד דער רעגירונג, אין פארבינדונג מיט דע אנקומענדע לאנד־וואהלען״ וועלכע דאר־פען פארקומען דעם 16־טען נאוועמבער. פילסודסקי האט זיך דערשראקען איבער דעם, וואס די לינקע און צענטער פארטייען האבען פארמירט אן איינהייטליכען וואהל־בלאק, און זוכטאג האט דער פראאיינינטער בלאק געאלט אנהויבען אין וואַרשע און אין אנדערע שטעדט. א חעפטיגען וואהלען־קאמפען.

זעקס פון די ארעסטירטע זענען סאציאליסטען, פיר זענען פון דער פויערים פארטיי, איינער פון דער נאציאנאלער ארבייטער פארטיי, נאך איינער, פון די נאציאנאלע דעמאקראטען, בעת די נעמען פון 3 אנדערע, און צו וועלכע פארטייען זיי באלאנגען, איז נאך ניט באקאנט.

דער ארעסט פון די פופצעהן אפאזיציע פיהרער האט אויסגערופען איבער׳ן גאנצען לאנד א גוואלדיגען אינטערעס.

„ארונטער מיט פילסודסקי׳ן״ שרייט מען אין די גאסען

דעם ערשטען קבלת־פנים וואס פילסודסקי האט היינט באקומען ווען ער האט היינט אנגעהויבען זיין קאמף מיט דער אפאזיציע אין סיים, זענען געווען די געשריען פון הונדערטער פארזאמעלטע „ארונטער מיט פילסודסקי׳ן״. אלס רעזולטאט פון די ארעסטען זענען גאסען־דעמאנסטראציעס אראנזשירט געווארען און טויזענטער מענשען האבען געשריען און געשימפט דעם פוילישען דיקטאטאר.

טאם מוה ווידעה ערוועהלט פרעזידענט פון קאנגרעס

צום 12־טען מאל איז טאם מור, ווער דערערוועהלט געווארען פרעזידענט פון דעם קאנאדער טריידס און לייבאר קאנגרעס, ביי דער 46־טער קאנווענשאן וואס איז דא אפגעהאלטען געווארען. דזשיימס סימפסאן איז דערוועהלט געווארען וויס־פרעזידענט, און פ. דרייפער פון אטאווא, איז דערוועהלט געווארען אלס סעקרעטאר־טרעזשורער צום 31־טען טערמין.

טאקיא איז די דריטע גרעסטע שטאדט אין דער וועלט

טאקיא, סעפט. 11.

די באפעלקערונג פון טאקיא, וועלכע איז די הויפטשטאדט פון יאפאן, באשטעהט פון אלבער פינף מיליאן מענשען. אויסלויט א צענזוס וואס איז דא פארעפענטליכט געווארען, איז זי די דריטע גרעסטע שטאדט אין דער וועלט.

א „נומערוס־קלאזוס״ פאר דעקלאסירטע אין רוסלאנד

מאסקווע, סעפט. 11.

לויט א נייער פאראָרדנונג וועלען די קינדער פון אלע „לישעניצי״, דאס מיינט רעכטלאזע אדער דעקלאסירטע, ניט צוגעלאזען ווערען אין די אוניווערזיטעטען פון אוקראינע.

די דאזיגע גזירה, וואס ריהרט אן הויפטזעכליך אידישע קינדער, איז ניט פארבונדען מיט אנטיסעמיטיזם נאר מיט מאנגעל אין פלאץ. אין אלע אוניווערזיטעטען פון אוקראינע איז דא פלאץ פאר בלויז 33 טויזענט סטודענטען, אבער אפליקאנטען זענען דא 55 טויזענט. מען איז צוליעב דעם געצווונגענע איינצופיהרען א נומערוס נולוס געמען א געוויסער צאהל סטודענטען, און די קינדער פון ניט־פראלעטאריער זענען די הויפט קרבנות.

פעקטאר האלט ערשטע רעדע אין פארלאמענט

אטאווא, סעפט. 11.

דעפוטאט סעם פעקטאר פון טאראנטא, האט היינט געהאלטען אין פארלאמענט זיין ערשטע רעדע. ער האט געפרעגט דער רעגירונג אויב זי האט אין זינען צו אויסגעבען א טייל פון די 20 מיליאן דאלאר צו אויסבויען א נייעם פאסט אפיס אין טאראנטא.

טראץ דעם וואס דער פרעמיער האט איהם גארניט געענטפערט אויף דער פראגע, איז אבער פעקטאר באגייסט געווארען מיט אויסגעשרייען פון דער לינקער זייט, ווען ער האט זיך אויפגעשטעלט ריידען.

אל. סיננער האט פארלוירען טיטול

ניו יארק, סעפט. 11.

דער אידישער לייטווייעס טשעמפיאן אל. סיננער, וועלכער האט געוואונען די טשעמפיאנשיפ פון דעם איטאליענישען פאיטער סעמי מאנדעל, האט היינט אוועגגעפארלוירען זיין טיטול צום באריהמטען קעמפער מעקליידען.

א מעשה מיט פיש...

פארטלאנד, אָרעגאן, סעפט. 10.

דא איז פארגעקומען די פאלגענדע קאמישע פאסירונג:

קענעט און דזשאהן פישער זענען ארעסטירט געווארען פון ארט פיש, דער דעפיוטי פיש וואַרדען, אויף א קלאגע פאר באזיצען אונגעזעצליך א טראק מיט פיש. דער דעפיוטי פיש האט דערצעהלט, אז אל פישבארן איז געקומען צו איהם און האט איהם דערצעהלט, אז דער טראק מיט פיש פון די פישער ברידער האט זיך איבערגעקעהרט.

לויט ווי פיש האט איבערגעגעבען, האבען די פישערס גע׳טענעה׳ט, אז ס׳איז זייערע פיש, אבער פיש האט דערווייל אריינגעשטעלט די פיש אין קאלד סטאָרעדזש. ביז עס וועט באשטעמיגט ווערען אויב די פיש באלאנגט צו די פישערס אדער ניט.

בלוטיגע צוזאמענשטויסען אויף בערלינער גאסען צווישען קאמוניסטען און פאשיסטען ערב וואהלען

קאמוניסטען האבען אראנזשירט ערב־וואהלען דעמאנסטראציעס. — פאשיסטען באפאלען די דעמאנסטראנטען, און די געשלעגען ענטוויקלען זיך אין א בלוטיגען באר. — צאהל פון קרבנות איז ניט באקאנט.

פאליציי שיסט אויף די מאסען

בערלין, סעפט. 11.

אין פארבינדונג מיט די קומענדע לאנד־וואהלען וואס דארפען פארקומען אין דייטשלאנד, דעם 14־טען סעפטעמבער, האבען די קאמוניסטען אראנזשירט גאסען דעמאנסטראציעס נעכטען אוועגנט. מארשירענדיג איבער אלע טיילען פון דער שטאדט בערלין. אויף איינער פון די גאסען, די ווייהעלס־שטראסע, איז עס געקומען צו א געשלעג צווישען די דעמאנסטראנטען און פאשיסטען וועלכע האבען געוואלט צעטרייבען די דעמאנסטראנטען.

דאס געשלעג וואס האט זיך לכתחילה אנגעהויבען אויף א גאנץ לייכטען אופן, האט זיך אבער באלד ענטוויקעלט אין אן אמת׳ער בלוט־באד. די פאליציי האט זיך דא אריינגעמישט, שיסענדיג איבער די קעפ פון די מאסען. א צאהל קרבנות פון ביידע צדדים זענען געפאלען, אבער די גענויע צאהל איז ניט באקאנט.

ווען די דעמאנסטראנטען איז שפעטער געלונגען צו צוקומען צום פרעזידענט׳ס פלאץ, זענען זיי באגעגענט געווארען פון א באוואפענטער וואך. די סאלדאטען האבען געווארנט די קאמוניסטען צו פארנדערגעהן זיך, און זיי לעצטע האבען ניט אויסגעפאלגט די פאראָרדנונג, האבען זיי אנגעהויבען צו שיסען, דאן זענען זיי זיך צולאפען.

אלס רעזולטאט פון דער דעמאנסטראציע זענען הונדערטער דעמאנסטראנטען ארעסטירט געווארען, און אנדערע געפינען זיך אין האספיטעלער ליידענדיג פון שווערע וואונדען.

אין העדזשאס מז מען הייראטען צו פופצעהן יאר

ירושלים, סעפט. 11.

א באריכט וואס איז דא דערהאלטען געווארען פון הערזשאס מעלדעט, אז א געזעץ־פראיעקט איז דא פארגעשלאגען געווארען ביים קענינגליכען האוס, לויט וועלכען יעדער זכר אדער נקבה אין עלטער פון 15 יאר מוזען חתונה האבען, אבער זיי זענען אויסגעזעצט צו א שטראף.

בריאנ׳ס „פאן־אייראפע״ פלאן ווארים אויפגענומען פון פעלקער־ליג

ווערט קריגען דעם העכסטען אָרדען

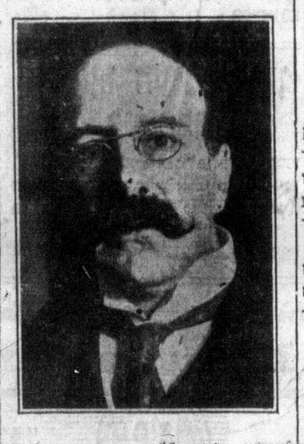

לאנדאן, סעפט. 11.

לויט ווי עס איז דא באריכטעט געווארען, וועט לארד מעלטשעט (סער אלפרעד מאנד) באלד קריגען דעם „גאר־טער ארדען״, וואס איז די העכסטע אויסצייכענונג אין ענגלינד.

אויסטראליע וועט ניט אריינפירען פוטער פון קאנגרעס

מעלבורן, אויסטראליע, סעפט. 11.

מיט׳ן צוועק כדי ניט צו קאנקורירען מיט דעם קאנאדער פארמער, האט די רעגירונג פון אויסטראליע באשלאסען צו אפשטעלען דעם עקספארט פון איהרע מילכיגס־פראדוקטען, איבערהויפט פוטער, קיין קאנאדע.

די אויסטראלישע רעגירונג וויל אז דער קאנאדער מארק זאל ניט געשטערט ווערען פון איהרע עקספארטירטע פראדוקטען.

וויל פארקויפען זיין קערפער פאר א שטיקעל ברויט

האמילטאן, סעפט. 11.

אן אדווערטייזמענט איז דא דערשינען, וואו א יונגערמאן פון 23 יאר, באט אן צו פארקויפען זיין קערפער פאר מעדיצינישע אָדער וויסענשאפטליכע שטודיען, פאר א שטיקעל ברויט וואס מען זאל געבען זיין יונגער פרוי און זיין בייבי.

א. סיננער האט פארלוירען טיטול

ניו יארק, סעפט. 11.

דער אידישער לייטווייעס טשעמפיאן אל. סיננער, וועלכער האט געוואונען די טשעמפיאנשיפ פון דעם איטאליענישען פאיטער סעמי מאנדעל, האט היינט אוועגגעפארלוירען זיין טיטול צום באריהמטען קעמפער מעקליידען.

א מעשה מיט פיש...

פארטלאנד, אָרעגאן, סעפט. 10.

דא איז פארגעקומען די פאלגענדע קאמישע פאסירונג:

קענעט און דזשאהן פישער זענען ארעסטירט געווארען פון ארט פיש, דער דעפיוטי פיש וואַרדען, אויף א קלאגע פאר באזיצען אונגעזעצליך א טראק מיט פיש. דער דעפיוטי פיש האט דערצעהלט, אז אל פישבארן איז געקומען צו איהם און האט איהם דערצעהלט, אז דער טראק מיט פיש פון די פישער ברידער האט זיך איבערגעקעהרט.

לויט ווי פיש האט איבערגעגעבען, האבען די פישערס גע׳טענעה׳ט, אז ס׳איז זייערע פיש, אבער פיש האט דערווייל אריינגעשטעלט די פיש אין קאלד סטאָרעדזש. ביז עס וועט באשטעמיגט ווערען אויב די פיש באלאנגט צו די פישערס אדער ניט.

מעלטשעט זאגט, מארשאל׳ס אויפטואונגען וועלען קיינמאל ניט פארגעסען ווערען

ניו יארק, סעפט. 11.

אין א סטייטמענט וואס איז דא פאראייפענטליכט געווארען פון דעם פאראייניגטען אידישען קאמפיין, האט לארד מעלטשעט וועלכער געפינט זיך דא צו גאסט, אויסגעדריקט זיין גרויסען באדויערען אויפ׳ן פארלוסט פון דעם גרויסען אידישען פיהרער אין אמעריקע, וועלכער איז געשטארבען פונקט מיט א יאר צוריק, דעם 11־טען סעפטעמבער 1929, באלד נאכדעם ווי עס איז אונטערגעשריבען געווארען אין צוריך דער אפמאך פון דער אידישער אגענטור.

„די גרויסע ארבייטען צו אויפטאן לטובת דעם מזרח און צענטראל אייראָפעאישען אידענטום וועלען שטענדיג פארבלייבען אלס א ביישפיעל וויפיעל א מענש קאן אויסטאן ווען ער פארמאגט די נויטיגע מאס קוראזש, כאראקטער, אינטעליגענץ און אויסדויער״, האט ער געזאגט.

„מארשאל׳ס טויט״, האט ער ווייטער געזאגט, „איז געווען א פארלוסט פאר דארפען איז נאך אויסלעכ מארשאלס. איך בין זיכער, אז זיין נאמען וועט שטענדיג בלייבען איינגעקריצט אין אונזער זכרון״.

האט ער פארענדיגט.

מאריס ראטענבערג און מ. ברעסלער, וועלכע זענען די נאציאנאלע טשערלייט פון דעם פאראייניגטען אידישען קאמפיין, האבען אויך דערמאנט מארשאל׳ס אקטיוויטעט אין פארבינדונג מיט דער אידישער הילפס ארבייט.

רעגיערונג איז גרייט צו באנייען פארהאנדלונגען מיט אמעריקא וועגען טיפער מאכען סט. לארענס טייך

אמעריקאנער פארטרעטער אין קאנאדע פרעגט אן פרעמיער בענעט אויב ער איז גרייט צו אנהויבען פארהאנדלונגען וועגען טיפער מאכען דעם סט. לארענס וואסער־וועג. פרעמיער ענטפערט אז פארהאנדלונגען וועלען אנגעהויבען ווערען ווען ער וועט צו־ריקקומען פון אימפעריא לער קאנפערענץ.

אנטעריאר רעגיערונג שטארק אטאקירט פון האנ. פיטער הינען

אטאווא, סעפט. 11.

אלס קאנאדע׳ס ענטפער אויף דער נאטע פון די פאראייניגטע אויב ער איז גרייט פרעמיער בענעט אין גרייט צו אנהויבען אויף דאס ניי פארהאנדלונגען מיט אמעריקע, וועגען דעם פלאן אז ביידע שכנישע לענדער זאלען בשותפות אנהויבען טיפער מאכען דעם סט. לארענס וואסער־וועג, מיט׳ן צוועק אז גרויסע שיפען זאלען קאנען דורכפאהרען, האט מר. בענעט היינט צוגעשיקט א נאטע צו פרעזידענט הואווער, וואו אונזער פרעמיער פארזיערט אין גרייט צו באנייען די פארהאנדלונגען וועגען דעם דאזיגען פלאן, אבער דאס וועט ניט קאנען געטאן ווערען איידער ער, מר. בענעט, וועט צוריקקומען פון דער אימפעריאלער קאנפערענץ אין לאנדאן.

די אמעריקאנער נאטע איז איבערגעגעבען געווארען צום פרעמיער דורך אמעריקע׳ס נייעם פארטרעטער אין קאנאדע, מר. האנפארד מעקנייידער, וועלכער וועט ארבייטען אין פארבינדונג מיט דער אידישער הילפס אבטיילונג אין אמעריקע.

„די אמעריקאנער נאטע איז אויפגעזעצט אין א פריינדלעכן טון, אבער פרעמיער האט אין פארלויף פון זיינע קאמפיין־רעדעס פארזיכערט די קאנאדער וועלער, אז אזוי שנעל ווי ער וועט דערוועהלט ווערען, וועט ער זעהן אז די ארבייט פון טיפער מאכען דעם סט. לארענס וואסער־וועג זאל אנגעהויבען ווערען אזוי שנעל ווי מעגליך, מיט׳ן צוועק כדי צו געבען מענשען ארבייט. די אמעריקאנער רעגירונג שלאגט פאר, אז ביידע רעגירונגען זאלען באשטימען קאמישאנערס וועלכע זאלען שליכטען אלע אויבערגע מיספארשטענד־נישען בנוגע דער דורכפיהרונג פון דעם פראיעקט.

עס איז דערביי כדאי צו דערמאנען זיך, אז דער ענין וועגען דעם סט. לאורענס וואסער־וועג איז אפגעבראכען געווארען 1928, ווען דער דאמאלסטדיגער קאנאדער פרעמיער, מעקענזי קינג, האט געלאזט וויסען דער אמעריקאנער רעגירונג, אז צוליעב וויכטיגע אינערליכע אנגעלעגענהייטען וועט קאנאדע מוזען אפלייגען די פארהאנדלונגען וועגען דער פראגע.

ווען ביידע לענדער זאלען זיך איינגען אויפ׳ן פלאן פון טיפער מאכען דעם סט. לאורענס וואסער־וועג וועט אמעריקע׳ס מידל־וועסט שטארק פראפיטירען פון דעם, און דאס זעלבע וועט אויך פראפיטירען דער אנדערער קאנאדער זייט, דורך דעם וואס פראכט וועט קאנען אריינגעפיהרט ווערען מיט גרויסע שיפען גלייך צו די באשטימטע פונקטען, אנשטאט עס זאל דארפען טראנספערירט ווערען.

הינען אטאקירט „קאנסערוואטיווע מאשין״ אין אנטעריא

אטאווא, סעפט. 11.

דער געוועזענער ארבייטס מיניסטער, האנ. פיטער הינען, האט געכטען געהאלטען איינע פון די שארפסטע רעדעס

3 אלטע מיניסטארען וועלען רעזיגניערען און 4 נייע וועלן באשטימט ווערען אין פראווינציעלען פארלאמענט

טראץ דעם וואס דער פראווינציעלער פרעמיער, האווארד פיזגוזאן, האט געכטען שפעט אין אוועגנט אפגעלייקענט אז ער גרייט זיך צו באקאנטמאכען קומענדע וואך די רעזולטאטען פון זיין רעארגאניזאציאנס־פראגראם אין דעם פראווינציעלען קאבינעט, פונדעסטוועגען איז עס דאך כמעט ווי זיכער אז ענדערונגען אין דעם פערסאנאל פון דעם פראווינציעלען קאבינעט קאנען דערוואַרט ווערען אין עטליכע טעג ארום.

לויט ווי עס ווערט פארזיכערט וועלען דריי מיניסטארען רעזיגנירען און פיער אנדערע וועלען באשטימט ווערען אויף זייערע פלעצער. די וואס וועלען רעזיגניערען, ווערט אנגעגעבען, וועלען זיין, האנ. דזשאהן ס. מארטין, האנ. דר. פארבס גאדפרי און האנ. לינסאלן גאלדי. די גיי־באשטימטע וועלען וואַרשיינליך זיין: דר. דזשאהן ראבב (אויפ׳ן פלאץ פון דר. גאדפרי); ווילליאם מארטין, האנ. ע. א. ראנלאפ און לעאפאלד מעקאולי.

דער פרעמיער וועט אויך עגדערען דעם אופן פון דעם צוזאמענשטעל פון זיינע וויכטיגסטע דעפארטמענטס. קודם כל וועט ארגאניזירט ווערען א גאנץ נייער דעפארטמענט וואס וועט זיין באקאנט אלס דער דעפארטמענט אף וועלפעיר, אין איינקלאנג מיט דער רעקאמענדאציע פון דער ראיעל קאמיסיע וועלכע האט פארדאמט דעם איצטיגען צושטאנד אין די אנטעריאר „פאבליק״־אינסטיטוציעס. אויסער דעם וועט דער לייבאר דעפארטמענט אפגעטיילט ווערען פון דעם עלט דעפארטמענט; האנ. מעקאולי וועט זיין דער נייער מיניסטער אף ערזקיישען, און עס וועלען זיין צוויי מיניסטארען אהן פארטפאליאס.

ענגלישע פרעסע קאמענטירט איבער סכסוך צווישען ענגלאנד און קאמיסיע

די ענגלישע צייטונגען ווידמען פיעל פלאץ צו דער שליכטונג פון סכסוך צווישען ענגלאנד און דער מאנדאטען קאמיסיע, און איינינג פון זיי דרוקען אויך לייט־אַרטיקלען.

דער „דעילי טעלעגראף״ זאגט זיך ארויס, אז די מאנדאטען קאמיסיע האט געעיינט אונפארציילכע עוות לגבי ענגלאנד, און די „מארנינג פאסט״ וויל האבען, אז ניט נאר האט די קאמיסיע געציינט חוצפה, נאר אז זי איז אויך פארטייאיש.

דער ליבעראל־ראדיקאלער „מאנטשעסטער גארדיען״ ראנענען איז יא צו פרידען מיט דעם אויסגאנג אין זשענעוא, און ספעציעל מיט דער ערקלערונג פון מיניסטער הענדערסאן, אז די קאמיסיע האט א רעכט צו קריטיקירען, ווי אויך אז די חלוצים גזירה איז בלויז א צייטווייליגע.

די צייטונג פרעגט אבער, ווען ווען שוין הענדערסאן קומען און זאגען, אז די גזירה איז אפגעשאפט און אידען קענען שוין ווידער אריינקומען אין לאנד.

די „איווענינג סטענדערד״ לויבט דעם פרידליכען ווערטער־טויש צווישען הענדערסאן און פראָפעסאָר, אבער זי וויל שטארק ניט ליידען וואס די פארטרעטער פון די קליינע מדינות ווי פערסיען און יוגא־סלאוויען, וועלכע האבען קיין איינטערעס ניט אין דער גאנצער פראגע, האבען זיך אריינגעמישט.

פון זשענעוא ווערט באריכטעט, אז ארטור הענדערסאן האט זיך אויסגעדריקט, אז ער איז צופרידען מיט דעם אויסגאנג פון דער דעבאטע וועגען ארץ־ישראל ביי דער זיצונג פון פעלקער־ליג ראט.

זשענעוא, סעפט. 11.

אין די פעלקער־בונד פרייזען ווערט אויסגערייכט דער גלויבען, אז סער דזשאהן סימפסאן האוס, וועט אין זיין באריכט דערקלערען, אז ארץ ישראל האט פלאץ פאר פיעלע נייע אימיגראנטען.

חזן וולאדאווסקי וועט זאגען סליחות

חזן וולאדאווסקי מיט זיין כאהר וועט זאגען די ערשטע סליחות, פונקט 12 אזייגער מארגען, שבת ביינאכט, אין דער מיראָל שול.